

Solymár Nagyközség Önkormányzata

A 2019. október 13-án megválasztott
képviselő-testület 5 éves gazdasági programja

Ciklusprogram 2019-2024

Készítette: Dr. Sente Kálmán
polgármester

Solymár, 2020. szeptember

TARTALOM

ELŐSZÓ	3
I. ÁLTALÁNOS STRATÉGIAI KÉRDÉSEK	4
1. BEVEZETÉS.....	4
2. AZ ÖNKORMÁNYZAT MŰKÖDÉSÉNEK PRIORITÁSAI	4
3. A SOLYMÁRI POLGÁRMESTERI HIVATAL MŰKÖDÉSE	6
4. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA	7
5. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS, TELEPÜLÉSRENDEZÉS.....	8
6. TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS	11
7. KÖZOKTATÁS, KÖZMŰVELŐDÉS, IFJÚSÁG, SPORT	13
8. IDEGENFORGALOM.....	15
9. EGÉSZSÉGÜGYI, SZOCIÁLIS ELLÁTÓ RENDSZER	16
10. KÖRNYEZET- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM	16
11. TÁJÉKOZTATÁS, KOMMUNIKÁCIÓ.....	18
II. ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI TERVEK	19
1. A TELEPÜLÉS FEJLŐDÉSÉNEK FŐ IRÁNYAI.....	19
1.1. KIINDULÓ HELYZET.....	19
1.2. LAKÓNÉPESSÉG ALAKULÁSA.....	20
III. A BERUHÁZÁSOK ÉS MEGVALÓSÍTÁSI MENETRENDJÜK	21
1. BERUHÁZÁSI TERV	21
2. LEHETSÉGES MEGVALÓSÍTÁSI MENETREND	23
3. FINANSZÍROZÁSI FORRÁSOK.....	24
IV. ÖSSZEFOGLALÁS	28

Előszó

2006-ban Dr. Sente Kálmán polgármesterré választása után elkészítette első ciklusprogramját, amit elküldött az akkori bizottsági elnököknek. A bizottságok nem vették napirendre az anyagot, ezért a polgármester azt nem nyújtotta be a képviselő-testületnek.

Gazdasági program (ciklusprogram) készítését már a régi Ötv. is előírta 1990 óta! Tudomásom szerint ennek ellenére 1990-2006 között ciklusprogram nem készült.

Solymár Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének első elfogadott gazdasági programja 2010-ben született. A képviselő-testület 36/2011 (II. 28) számú határozatával a programot jóváhagyta. A képviselő-testület e program mentén végezte munkáját 4 éven át.

Az Alaptörvény¹ értelmében a 2014. évi önkormányzati választásokon a helyhatóságok képviselő-testületei 5 évre kaptak megbízatást. E ciklus programját a képviselő-testület 24/2015. (III. 25.) számú határozatával fogadta el.

Az elmúlt ciklusok óta a többször módosított önkormányzati törvény² pedig szintén előírja, hogy a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el.³

A koronavírus pandémia miatt veszélyhelyzetben a döntéshozatalt el kellett halasztani, így a ciklusprogram elfogadásának határideje őszire tolódott át.

Jelen program kidolgozásánál újra nagyrészt a meglévő anyagokat és az elmúlt ciklusok tapasztalatait vettük figyelembe.

Az összeállítás során igyekeztünk az elmúlt 5 éves ciklusprogram tervet összehasonlítani az elért eredményekkel. Elemezzük a meg nem valósult fejlesztések elmaradásának okait, és a lehetséges sikeresebb megoldásokat.

¹ Alaptörvény 35. cikk. (2)

² 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

³ 2011. évi CLXXXIX. törvény 116§ (1-5)

I. ÁLTALÁNOS STRATÉGIAI KÉRDÉSEK

1. Bevezetés

A ciklusprogram stratégiai jellegű célokat tűz ki. Megszabja az önkormányzati döntések irányát, megfogalmazza azokat az elképzeléseket, amelyek szervesen illeszkednek céljaihoz, és amely célok eléréséhez, megvalósításához a Képviselő-testület meg kívánja teremteni, és az állami szerepvállalás, gazdasági helyzet alakulásának és a külső források áramlásának függvényében remélhetőleg hozzá is tudja rendelni a szükséges anyagi forrásokat.

Jelen ciklusprogram két előzménye az előszóban említett 36/2011 (II. 28) számú határozat a 2010-2014 közötti önkormányzati ciklus programjáról. A továbbiakban „2010_Ciklusprogram”-ként hivatkozunk rá. Valamint az 5 évvel ezelőtti 24/2015. (III. 25.) számú határozat a 2014-2019 közötti önkormányzati ciklus programjáról, amit „2014_Ciklusprogram”-ként hivatkozunk.

Nem része – szakmailag nem is lehet – a ciklusprogramnak a magasabb-egységek beruházásainak tervezése (pl.: M0 autópálya, M10 autótút), de az ezekhez kapcsolódó fejlesztésekkel és azok hatásaival a jövőben számolni kell!

Jelen ciklusprogram értelmezéséhez elengedhetetlen az országos, régiós, megyei és kistérségi tervezési programok megismerése ezt részben a törvény is előírja⁴. Ezek a dokumentumok felsorolásszerűen - a teljesség igénye nélkül - az alábbiak:

OTrT: Országos Területrendezési Terv (2018. évi CXXXIX. törvény)

Pest Megye Fejlesztési Programjai

Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács (BAFT tervei)

A Pilisi KÖTET Kistérségi társulás programjai és kidolgozott fejlesztési tervei, valamint a már megszűnt Pilis-Buda-Zsámbék Többcélú Kistérségi Társulás „megörökölt” programjai.

2. Az önkormányzat működésének prioritásai

1. Alapvetés és törvényi előírás is, hogy az önkormányzat a jelenlegi színvonalat megtartva és lehetőség szerint fejlesztve továbbra is maradéktalanul gondoskodik kötelező feladatainak ellátásáról és az önként vállalt feladatok jelenlegi szintjének lehetőség szerinti megőrzéséről és bővítéséről. A képviselő-testületnek a döntéshozatal során figyelemmel kell lennie, hogy döntései és döntéseinek következményei nem veszélyeztethetik a kötelező feladatok ellátását. Ez, mint helyzet – köszönhetően településünk viszonylagos gazdagságának – problémaként, vagy veszélyként szinte egyáltalán nem léphet fel.
2. Az egyes feladatok vállalásánál ellátásánál (ideértve mind a kötelező, mind az önként vállalt feladatokat) nagy figyelmet kell fordítani a lakosság igényeinek

⁴ 2011. évi CLXXXIX. törvény 116§ (4)

szükségeinek lehető legcélszerűbb, leggazdaságosabban kivitelezhető és legmagasabb színvonalon történő kielégítésére. Ennek minden szegmense (helyi közigazgatás, alapfokú oktatás, egészségügyi ellátás, kultúra, közszolgáltatások, tájékoztatás, közművek és közutak kezelése, közvilágítás, környezetvédelmi és köztisztasági feladatok) kiemelt fontosságú feladat.

3. Együttműködési kérdések: Szükségesnek tartjuk valamennyi szervezettel és partnerrel való együttműködést, különösen az országos, megyei és helyi közigazgatási rendszerekkel és szakhatósági szervekkel való kölcsönösen előnyös partnerségi viszony kialakítását és további fejlesztését.
 - 3.1. Solymár német nemzetiségi hagyományainak ápolása, őrzése és ezek (nyelv, kultúra, hagyományok stb.) a fiataloknak való átadása szintén kiemelt fontosságú feladat.
 - 3.2. Cél, hogy az önkormányzat jól működővé és rendszeressé tegye kapcsolatát a Solymáron tevékenykedő gazdasági egységekkel, illetve a falu közéletét meghatározó – érdemi tevékenységet végző - civil szervezetekkel, melynek során keresse a kapcsolattartást és párbeszédet.
 - 3.3. Hasonlóképpen szoros kapcsolatot szeretne a továbbiakban is ápolni a történelmi egyházakkal
 - 3.4. Az önkormányzat ápolja továbbra is a fennálló nemzetközi kapcsolatait (Wüstenrot és Csíkpálfalva) és törekedjen új kapcsolatok kiépítésére.
 - 3.5. A folyamatosan megújuló fejlődés és tájékozódás céljából ajánlatos lehetőségeinkhez mértén részt venni a különböző nemzetközi és hazai szövetségekben, szervezetekben. E szervezetekben való jelenlét eredményességi szempontból az elmúlt évek során a testület felülvizsgálta és a fentiek szellemében meghozta a döntéseket a tagságról. Jelenleg községünk két szervezetben tag: a PILISI KÖTET Egyesületben, a térségi együttműködés céljával, a Magyar Települések Közvilágítási Egyesületében a közvilágítás üzemeltetése tárgyában. Önkormányzati érdekvédelmi szervezetben – azok elégtelen érdekképviselési hatékonysága miatt – ma már Solymár nem tag.
4. Döntéshozatalnál egyik kiemelt szempontként kezelendő, hogy a döntés szolgálja a település helyi gazdaságának élénkítését. Amennyiben az önkormányzat helyi gazdasági fejlesztést/beruházást közvetlenül nem tud végrehajtani, úgy minden lehetséges törvényes eszközzel segítse elő az ilyen jellegű beruházást, munkahelyek létesítését, megtartását.
5. A település fejlődése szempontjából kiemelten kezelt ágazatok: a közlekedés problémáinak megoldása, az idegenforgalom és a korszerű, környezetbarát ipar, kereskedelem és szolgáltatás fejlesztése, valamint a település üzemeltetésének egyre magasabb színvonala.
6. A lakosság felé történő kommunikációt folyamatosan fejleszteni kell. Továbbra is figyelmet kell fordítani a település megjelenítésére akár országos szinten is (sajtó, külső kapcsolatok, kiadványok, stb.).

7. Minden döntés esetében, már a döntéselőkészítés során kiemelt figyelmet kell fordítani a környezet- és természetvédelemre, különösen a helyi környezeti és természeti értékekre.
8. A döntéseknél elsőbbséget kell, hogy élvezzen Solymár jövőjét, fejlődését meghatározó jelen stratégia.

3. A Solymári Polgármesteri Hivatal működése

A polgármesteri hivatal a hazai településeken mindig az egyik legtöbbet kritizált intézmény, aminek működése kihat az egész intézményrendszerre és működési zavarai alááshatják az egész önkormányzat (képviselői demokrácia) működésének az alapját, a közbizalmat (Fides publica). A **2010_Ciklusprogram** az alábbi célokat tűzte ki:

Célok, feladatok (2010)	Eredmények (2010-2014):
Naprakész, hátralékmentes ügyintézés	Az ügylátlék gyakorlatilag megszűnt
A szükséges átszervezések megkezdése	A járási rendszerre való átállás megtörtént.
A Hivatal feladatmegoldásainak ösztönzésére prémium/jutalmazási rendszert tovább kell fejleszteni, világos és ellenőrizhető prémiumfeltételek mellett.	Teljesítményértékelés jogszabályok szerint kialakult. Jutalomkeret biztosítva.
Teljes elektronikus ügykezelés bevezetése, valamint az ezzel együtt járó ügyviteli és ellenőrzési rendszerek kiépítése	Az iratkezelés, a pénzügyi rendszer akkreditált szoftverekkel történik.
Naprakész információáramlás, publikálás	Kommunikáció és nyilvánosság fejlődése: új honlap, közvetítés a KT ülésekről, újság ⁵ A honlap és a közösségi oldal statisztikái igen nagy sikert mutatnak.

A **2014_Ciklusprogram** pedig az alábbi fejlesztési irányokat határozta meg:

Célok, feladatok (2014)	Eredmények (2014-2019):
Áttérés a teljes elektronikus ügyintézésre a kormányzati fejlesztésekkel és jogszabályokkal összhangban.	Az elektronikus ügyintézés az ASP rendszer bevezetésével megkezdődött. Pályázat elnyerésével a rendszer beüzemelése megtörtént
A lakossági kapcsolattartás továbbfejlesztése, ezek mérése elemzése	Beüzemelésre került a község online újságja ami átlagosan 500-600 látogató/cikk, de esetenként 3-7000 találat is lehet!!!
Információ áramlás javítása	A hivatal folyamatosan jelen van a legnagyobb közösségi oldalon és naprakész információkat biztosít

⁵ A hivatalos lap ingyenessé tételével és minden lakoshoz való eljuttatásával újabb hatékony információ áramlási csatorna épült ki. 2015-től ezt továbbfejlesztette a testület a terjedelmének növelésével és a minőség javításával. Majd a költségek növekedése miatt csökkentette a fenti paramétereket.

4. Az önkormányzat gazdálkodása

1. Az önkormányzat és intézményei gazdálkodásának alapja a mindenkori elfogadott éves költségvetés. Tervezése, elfogadása, végrehajtása során törekedni kell a stabilitásra, a biztonságos (hiánymentes, hátralékmentes, biztos cash flow stb.) gazdálkodásra.
2. Új beruházásokat megelőzően az eddiginél is jobb előkészítésre és dokumentálásra van szükség. A beruházások indítása előtt vizsgálni kell a várható működtetési/üzemeltetési költségeket, meg kell határozni a hosszú-távú üzemeltetés feltételrendszerét.
3. A beruházások, fejlesztések során kötelezően törekedni kell az állami címzett és céltámogatási és az egyéb pályázati források bevonására, a saját erő kiegészítésére.
4. Folyamatosan bővíteni kell az önkormányzat bevételi forrásrendszerét. Amennyiben a hatékony és takarékos gazdálkodással a folyamatos önkormányzati működés, a településfejlesztés nem biztosítható, úgy az önkormányzatnak élnie kell további források bevonásával.
5. Az önkormányzat intézményrendszerét folyamatosan vizsgálni kell, valamint a szükséges és elengedhetetlen változásokat végre kell hajtani a feladatellátásnak megfelelően. Ezek elemzésére független ellenőrzési rendszereket kell felépíteni. A költségvetések lehetőségeihez képest át kell gondolni a kötelező és önként vállalt intézményi feladatokat. A működést és a kötelezően ellátandó feladatok végrehajtását semmilyen más tevékenység nem veszélyeztetheti.
6. Elkészítendő az önkormányzat **vagyongazdálkodási koncepciója**. Folyamatos vagyongazdálkodást és számbavételt kell biztosítani. Alapvetés, hogy vagyon értékesítése esetén a befolyó bevétel fejlesztésre fordítandó (ld. 10. pont). Célszerű lenne a vagyon eladás mellett vagyontárgyak megvásárlása figyelemmel jövőbeni várható értéknövekedésekre.
7. Az önkormányzati vagyongazdálkodás során folyamatosan karban kell tartani, szükség esetén pótolni az ingó- és ingatlan vagyon nyilvántartását. Biztosítani kell az önkormányzati vagyonérték megőrzését, növekedését, figyelemmel a produktív vagyonelemekre.
8. Figyelemmel kell kísérni a település lakosságának korösszetételét, a várható életmód-változásokat beépítve, fel kell készülni az indokolt és szükséges feladatok vállalására. (pl. 0-6 évesek nagy száma miatt óvodafejlesztés, bölcsődei elhelyezésre igény).
9. Meghatározott önkormányzati feladatok helyi gazdasági társaságok, civil szervezetek felé történő kiejánlásával erősíteni kell a településüzemeltetés biztonságát, a közélet, a kulturális élet fejlődését
10. A felhalmozási és tőkejellegű bevételeket kizárólag beruházási, fejlesztési, eszközpótlási feladat ellátására – vagy ilyen célra felvett hitel⁶ (Hitel felvétele már

csak fejlesztési célra és Kormány (PM) engedéllyel történhet) törlesztésére - lehet felhasználni.

11. Rá kell készülni a várható lakosság szám növekedés kötelező feladat ellátási kihatásainak gazdasági kezelésére.

5. Településfejlesztés, településrendezés

Az elfogadott és hatályos településszerkezeti terv alapján elfogadta a testület az új szabályozási tervet és a helyi építési szabályzatot⁷. Elkészült 3 terület (Krautgarten, Sport u., Templom tér) új illetve módosított szabályozási terve. A magasabb rendű jogszabály 2015-re azonban új tervek kimunkálását írta elő, így e tekintetben – elért eredményeink ellenére – gyakorlatilag újrakezdhettük a munkát.⁸

Ebben a ciklusban – újabb törvényi előírásra⁹ - a településrendezési eszközök újabb felülvizsgálata történik (határideje 2021. december 31.). A települési rendezési tervek módosítása során törekedni kell arra, hogy helyi koncepciók, tervek összhangban legyenek az országos területrendezési, fejlesztési tervekkel, harmonizáljanak a régiós, megyei és térségi tervekkel.

Kiemelten kell kezelni azon településfejlesztési feladatokat, melyek elősegítik a település – értékei és falusias hangulatának megtartása és fejlesztése mellett - fejlődését és lehetőséget teremtenek a munkahelyek megtartására, növelésére.

A település fejlesztésének további lendületet kell adni, ehhez az önkormányzati források mellett elsődlegesen a pályázati támogatások, de a vállalkozói tőke bevonása is indokolt.

A településfejlesztéssel kapcsolatos döntéshozatalt meg kell gyorsítani, akár a kedvezőtlenebb eredményű döntés kockázatát is vállalva a folyamatok meggyorsítása és a fejlesztési pályára állítás érdekében.

A 2010_Ciklusprogramban különösen kiemelt és indokolt feladatok (nem prioritási sorrendben) az alábbiak voltak:

Kiemelt feladatok	Eredmények 2010-2014
A szennyvíz-csatornahálózat fejlesztése, felújítása, az önkormányzati tulajdonú szennyvíztelep működésének biztosítása a jogszabályi előírásoknak megfelelően;	A hálózat a Kerekhegy csatornázásával bővült. A vezetékek több helyen bővítésre kerültek (Major u., Dózsa Gy. u.) Kökörcsin átemelő
Helybeli szabadidő eltöltési és kikapcsolódási feltételek és a fiatalok szórakozási lehetőségének megteremtése.	konkrét eredményt nem sikerült elérni, bár ez nem is kifejezetten önkormányzati feladat
A felszíni vízvezetés problémáinak megoldása;	Vis maior támogatással vízlevezető

7 4/2013 (I. 29.) Önk Rendelet

8 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet

9 2011. évi CLXXXIX. törvény

	műtárgy építése (Várhegy u. 3 szakaszon, Major u., Várhegy Híd, Zöldfa köz) Csapadékvíz elvezetési koncepció készült
A közlekedés forgalmi rendjének szabályozása, a forgalom-biztonság növelése;	Piros zebrák kialakítása Közútba épített „villogó zebrák” 2 helyen
Parkolási koncepció és parkolási rend kialakítása	Kék zónás parkolási rendszer megalkotása
A balesetveszélyes csomópontok átépítése (pl. Temető, Vasútállomás.) a közútkezelő hozzájárulásával és lehetőség szerint pályázati támogatással;	Temető- terv, vasút fedvényterv Vasútállomás NIF beruházás várhatóan 2015-re megvalósul Templom téri csomópont megépítése. Ürömi körforgalom (felépült)
A járda- és úthálózat folyamatos felújítása	Utak és járdák megépülése: Avar, Cserje, Homok, Cseresznye, Tersztyánszky utca, Lakótelepi járdarendszer
Kerékpárút kiépítése	Egy projekt engedélyezés alatt
A park és zöldfelület-fejlesztés, környezeti kulturáltság javítása, középületek, településképi jelentőségű épületek díszkivilágítása;	Üzemeltetésben kiszervezve. Templom tér Alapítványon keresztül fejlesztve Szent-Erzsébet tér
A már lassan beépülő, de szabályozatlan területeken építési telkek kialakításának elősegítése, foghíjtelkek feltárása, településrészek rehabilitációjához jogszabályi környezet kialakítása;	Szabályozás hozzárendelve. Hutweide alsó rész telekalakítása megindult. Egyebekben magántulajdonosi hozzáállás miatt elakadt.
A temető bővítése és fejlesztése a történelmi egyházakkal közösen;	Krautgarten szabályozásával a lehetőség megteremtődött
Elektronikus ügyintézés, e-önkormányzat bevezetése	kormányzati rendszerekkel részben megvalósult
Vállalkozói tevékenységek gyakorlására alkalmas övezetek létrehozása/létrehozásának támogatása.	A vasútépítés befejeződésével válik lehetségessé, illetve magántulajdonosok felelőssége

A 2014_Ciklusprogramban különösen kiemelt és indokolt feladatok (nem prioritási sorrendben) az alábbiak voltak:

Kiemelt feladatok	Megvalósulás
Új szabályozási terv a Korm. Rendelet. szerint 2015 végéig az új szab. terv az egész települést kezelje	A törvényi módosított határidőre elkészült
Lámpás átkelők építése, körforgalom	Jogi akadályok és forráshiány miatt nem készült el, jelenleg pályázati forrás áll rendelkezésre
Út- és járdaépítések folytatása (burkolatlan utak pormentesítése, elhasználódott utak újjáépítése vagy fejlesztése)	Elkészült: Róka, Bimbó, Fecske, Virág, Szarvas, Őz utcák megépítése. Munkás utca felújítása, Gr. Karácsonyi u. felújítása. Anna kápolna-Ibolya u. járda megépítése, Mészégető utca újjáépítése járdaépítéssel
Óvoda építés (Napsugár Óvoda új épületének megépítése a Györgyligeten).	A terv és engedély elkészült. Pályázati forrást továbbra sem sikerült szerezni
Múzeum felújítás folytatása	Teljes tető átépítés kis részben pályázati forrásból megtörtént
Tájház felújítás, majd üzemeltetés	Megtörtént, beüzemelésre került, igen sikeresen működik
Fővezetékek bővítése	Krautgarten fővezeték megépült. Terv készült a Pacsirta utcai át-folyási kapacitáshiány orvoslására
Vízvezetők, Záportározók építése további mederépítések	Újabb sikeres BM Vis maior pályázatokból több helyszínen mederépítések
Hutweide játszótér bővítés további játszótér bővítés	Csak karbantartási munkák történtek meg az új ciklus feladata lesz
Iskola B épület megépítés	A beruházás megakadt. A döntés-hozó nem támogatta a hitelfelvételt. A döntés felsőbb szinten van.
Vár fogadóépület kialakítása	Turistaház megépítése a vár alatt
Sportpálya fejlesztése, Sportcentrum megépítése	A projekt megghiúsult, mert a jelentkező befektető visszalépett

6. Településüzemeltetés

A korszerű településüzemeltetés megoldásához és a feladatok szakszerű ellátásához a Falugazda Csoport átszervezésére volt szükség. A 2010_Ciklusprogramban említett 100%-os önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság (Solymári Településüzemeltetési Kft.) megalakult, és az elmúlt 3 év során jelentősen fejlesztette tevékenységét.

A cég megalapításának szükségességét igazolta, hogy számos önkormányzat alapított ilyen társaságokat a jogszabályváltozások – pl iskola működtetésének kötelezettsége – miatt.

A Kft. a kezdeti nehézségek után az önkormányzattal és a polgármesteri hivatallal összefogva rendezni tudta a gazdálkodását, mind pénzügyi, mind jogi, s főleg adójogi szempontból.

2014-2019 között a cég teljesen stabilizálta helyzetét és még olyan nagyberuházás teljes kivitelezésére is képes volt, mint az új Tűzoltószertár megépítése

A Solymári Településüzemeltetési Kft. tevékenységei

Az elmúlt ciklusban több építőipari kivitelezési munkát tudtak megvalósítani az Önkormányzatnak a piaci árhoz képest kedvezőbb költséggel, továbbá emelkedtek a külsős bevételeik is. Az elmúlt ciklusban a létszám és főleg a képzett szakembergárda létszáma jelentősen nőtt. **A jövőben célunk kell legyen ennek a szakembergárdának a megtartása és a legtöbb önkormányzati nagyberuházás in-house kivitelezése.**

Szakképzettséggel rendelkező alkalmazottakkal ellátott /ellátandó feladatkörök:

- Kerítésépítés (önkormányzati ingatlanok)
- Út, járda, és parkoló karbantartása, kialakítása aszfaltos, térköves és föld/murva utakon. Nagy területű burkolás illetve komplett útépítés kivételével út és járdaépítési feladatok
- Árkok mederkövezése, esővízelvezető rácsok javítása
- Beton támfalak építése
- Önkormányzati épületek karbantartása (kőműves munkák, burkoló munkák, gépészeti munkák)
- Új épületek építése

Ezen feladatok ellátásának zöméhez rendelkeznek a szükséges eszközökkel és vállalják a munkák elvégzéséhez szükséges kisebb összegű egyéb eszközök beszerzését.

A 2014-2019 ciklus fő feladata a teljes géppark korszerűsítése és a központi telephely megépítése volt.

Ingatlan (épület) karbantartás

A Településüzemeltetési Kft. telephelyeként szereplő,

Önkormányzati tulajdonú ingatlanok :

- Solymár Mátyás király utca 37. (új építés!)

- Solymár Szabadság utca 23. (eladva)
- valamint a községi közfunkciót ellátó ingatlanok: (intézmények épületei)
- egyéb önkormányzati ingatlanok

Általános közfeladatok:

Hidak , árkok karbantartása; Erdészeti és mezőőri feladatok; Szemét és lomtalanítás, hulladék begyűjtés; Parkosítás , kaszálás; Közlekedés biztonsági karbantartás, hó eltakarítás; Vár, Piac üzemeltetés. Újság kiadás.

Konyha üzemeltetés:

Az iskola üzemeltetése mellett a tálalókonyha üzemeltetése is a kft-re maradt, hiszen Solymár Önkormányzata közbeszerzési eljárás során új közétkeztetővel kötött szerződést.

Hosszútávon cél a saját főzőkonyha kialakítás és üzemeltetés.

Helyi közlekedés:

Igen sikeres volt a helyi közlekedés átszervezése. Már az előző ciklustól korszerű légkondicionált buszok szállítják az utasokat. A kerekhegyi 157-es buszjárat megindulásával a szolgáltatás is átszervezésre került. A vasút megépülésével újabb átszervezést sikerült végrehajtani a várható utaslétszám emelkedés a 2014_Ciklusprogramban jóslatoknak megfelelően bekövetkezett, amit sikerült időben kezelni.

Orvosi rendelő:

2010_Ciklusprogram: A rendelő üzemeltetése mellett kisebb karbantartásokra és kisjavításokra is sor került. Kialakítottak egy új védőnői helyiséget is.

2014_ Ciklusprogram: A jövőben komolyabb karbantartási javítási munkák várnak a cégre a rendelőben és a gyógyszerárban.

A fenti fejlesztések pályázati támogatásnak (rendelő) és saját erős saját kivitelezésű (gyógyszertár) fejlesztésnek köszönhetően megtörténtek.

Iskolaüzemeltetés:

A cég egyik legnagyobb (volumenében kb 50 millió forintos) feladata. Szintén jogszabályváltozás (Köznevelési törvény) miatt lett szükséges. **Az üzemeltetés átadásával a feladat megszűnt, de a cég kisebb feladatok megoldásában segítséget nyújt az iskolának**

Rendezvények:

2014. évtől a Búcsú rendezvény mellett a Majális műszaki lebonyolítását a Kft vállalta. Emellett egyre több rendezvényben működik közre. Az ezzel kapcsolatos feladatok is évről évre nőnek.

Külsős munkák:

A **2014_Ciklusprogramban** tervezetteknek megfelelően Az elmúlt években növelték az Önkormányzattól független, magán és intézményi megrendelőktől származó bevételeket. Ezen bevételek növekedésére valószínűleg nem lesz mód, az elvégzendő közszolgáltatási feladatok nagy száma miatt.

Mindezek miatt az erőforrásokat célszerű a nagyobb beruházások saját kivitelezésben való építésére fordítani.

7. Közoktatás, közművelődés, ifjúság, sport

Településünk életében igen fontos kérdéseket képeznek a címben foglalt témakörök. Solymár vonzerejét – többek között, de kiemelkedő helyen - a kulturális élet adja. A közoktatás az önkormányzat egyik legfontosabb feladata volt. Az állami átszervezéssel ez gyakorlatilag kikerült az önkormányzat hatásköréből. Ugyanakkor a település életének, az élhető falu megvalósulásának legfontosabb pillérei a kulturális, a sport és az ifjúsági programok és kínálatának magas színvonala.

Különösen kiemelt és indokolt feladatok:

2014_Ciklusprogram célkitűzései	Elért eredmények
Óvoda fejlesztése új építéssel a várható igények kielégítése	Ugyan a terv és engedély elkészült pályázat híján nem valósult meg
Az általános iskolai alapfokú képzés oktatási, nevelési, szakmai és tárgyi feltételeit intézmények jelentős fejlesztésével kell biztosítani, pályázati lehetőségek bevonásával.	A közoktatási intézmény fenntartása a KLIK hatásköre lett. Az üzemeltetés során számos kisebb fejlesztést sikerült megvalósítani.
A kulturális kínálat sokszínűségének biztosítása és az ehhez szükséges fejlesztések megvalósítása (rendezvény-/koncertterem)	A kulturális programok forrásait a csökkenő állami szerepvállalás ellenére szinten tartottuk. A civil szféra támogatásával biztosítottuk. A Tájház megvételeivel és átépítésével új kulturális helyszínt biztosítunk.
Sportpálya fejlesztése, Sportcentrum megépítése	A projekt meghiúsult, mert a jelentkező befektető visszalépett

Számos eredmény mellett továbbra is sok a megoldandó feladat is. Ennek fényében az alábbi stratégiai feladatok megoldását kell szem előtt tartani:

1. **Az óvodai férőhelyek növelése kiemelt feladat.** Minimum 1, de inkább-2 csoporttal növelni kell a kapacitást. Az óvodai férőhelyek hiányának megoldása után vagy azzal párhuzamosan leépíthető a családi napközik támogatási rendszere.
2. Az iskola fenntartás átvétele után a működtetést is átvette az állam. Önként vállalt feladatként támogatnunk érdemes az iskolát és az oktatási és oktatáson kívüli programokat
3. Hosszú távon a közétkeztetést is saját hatáskörben kell megoldani egy főzőkonyha kialakításával, aminek eredménye lehet az étkeztetés minőségének javulása.
4. A kulturális programok forrásait a csökkenő állami szerepvállalás ellenére eddig is szinten tartottuk. A Művelődési Ház „teltházzal” működik. Fejlesztésével (udvar) komfortosabbá tettük a szabadtéri programokat. **Továbbra is hosszú távú cél egy új, nagyobb rendezvényterem kialakítása, amire vállalkozói formában remény mutatkozik.**
5. Az eddigiekhez hasonlóan támogatni kell a civil szerveződéseket. Ugyanakkor arra kell őket ösztönözni (pl. önrész vállalásával), hogy minél több külső pályázati forrást vonjanak be. A kialakult, hagyományos rendezvényeket folytatni szükséges, indokolt bővítésük is. A civil szervezetek informáltsága a pályázati támogatásokkal (ÁROP) jelentősen javult és az elmúlt ciklusban folyamatosan fejlesztettük az együttműködést. A civil szervezetek figyelmét fel kell hívni a külső források megszerzésére.

Hosszútávon nem tartható a csak önkormányzati támogatásból működő civil szervezetek támogatása.

6. Az iskola B épületének bővítésével lehetőség nyílna további kulturális rendezvényhelyszínek kialakítására.
7. Hosszú távú cél egy középiskola megvalósítása, aminek elsősorban nemzetiségi/alapítványi vagy egyházi fenntartásban kellene megvalósulnia.

Mindezek közül a legégetőbb probléma az óvodai férőhelyek biztosítása.

A gyermeklétszám alakulása és a jogszabályváltozások miatt komoly helyhiányra kell felkészülnünk. Annak ellenére is, hogy az elmúlt 1-2 évben ugyan átmenetileg csökkent a gyermeklétszám. A szabályozott területek beépülése miatt eddig is prognosztizáltuk az újabb „baby boom”-ot, de a kormányzat családtámogatási politikája további öröndetes gyermekszám növekedést generálhat, aminek hatásaira fel kell készülnünk.

8. Idegenforgalom

Községünk legnagyobb turisztikai attrakciója a Solymári Vár. 2005-2006-ban EU pályázatból felújították és azóta is számos pályázati támogatást nyertünk a további régészeti feltárásokra.

A Solymári Vár fejlesztésével és megvalósult rendszeres üzemeltetésével komoly látogatószám növekedést és ezzel komoly bevételeket értünk el.

A jelenlegi éves látogatószám 12 ezer fő, a belépőjegyekből és bérleti díjból (pl esküvő) származó bevétel kb. 3 millió Ft. A helyszín google-turisztikai osztályzata a látogatók véleménye alapján 4,8!

Ezt többek között a fogadóépület (turistaház) fejlesztésével értük el. Célszerű lenne egy komolyabb turisztikai attrakciót kialakítani (Várjátékok stb.) részletes koncepció kialakítása lenne szükséges. Addig is vállalkozások segítségével nyári táborok szervezése kezdődött meg.

Hosszútávon igen szerencsés lenne az elkészült látványtervek alapján az eredeti állapot visszaépítése, ami olyan sikerekhez vezethetne, amiket a 2001-ben országszerte megkezdett Széchenyi Terv várfejlesztések hoztak (ld. Füzéri Vár). A főváros közelsége miatt itt hatványozottan jelennének meg a turisták ezzel együtt e bevételek. E feladat előkészítése is megkezdődött, mert a részletes látványtervek elkészültek. A helyi civilek gyűjtőmunkáját és a hozzá kapcsolódó fejlesztéseket az önkormányzat támogatta.

A legfontosabb feladat az elkövetkezendő 5 évben a vár és környéke rendezése:

1. a feljáró út megépítése
2. további feltárások és fejlesztések
3. programszervezés
4. pályázati források felkutatása az újjáépítésre

Solymár további természeti és kulturális értékei is fontos célpontjai lehetnek a turistáknak.

A községünkön áthaladó zarándokút fejlesztése elkezdődött erre felfűzhetők bizonyos helyi értékek és helyszínek. Ezek karbantartása és bemutatása fontos feladat

Turisztikailag jelentős helyszínek	
<i>Természeti értékek</i>	<i>Épített örökség</i>
Jegenye-völgy / Rózsika-forrás	Solymári Vár
Szél-hegy (Dolomitvegetáció és kálvária)	Katolikus templom / szobrok emlékművek
Ördöglyuk-barlang	Helytörténeti Gyűjtemény
Disznó-forrás környéke	Tájház
Zsíros-hegy	Művelődési Ház

Egyéb idegenforgalmi fejlesztéseket elsősorban a magánszférának kell megvalósítania, ezzel kapcsolatban vannak már biztató hírek.

9. Egészségügyi, szociális ellátó rendszer

Az egészségügyi és szociális jogszabályok szerinti kötelező önkormányzati feladat ellátási formát – elsősorban helyi ellátással - biztosítani kell. E tekintetben is komoly jogszabályi változások történtek az elmúlt években.

Sikerként könyvelhetjük el a helyi vérvétel megszervezését valamint továbbfejlesztését és a szakrendelések fenntartását.

Ezeknek a fejlesztése (pl. megszűnt nőgyógyászat problémája) elsődleges feladat, amíg valamilyen pályázati forrás alapján nem sikerült a rendelőt átépíteni/bővíteni.

Ideiglenes megoldásként a rendelő karbantartása, a **szakrendelések bérelt ingatlanba** való költöztetése így a házi orvosok munkakörülményeinek (3 rendelő 4 orvos) javítása kell, hogy megtörténjen.

10. Környezet- és természetvédelem

A fejlesztési programok kidolgozásában és a vagyongazdálkodás kérdéseiben elsőrendű szempont kell legyen a környezetterhelés elkerülése és a természeti adottságok védelme és fejlesztése.

E feladatok megoldására az alábbi célok meghatározása volt szükséges a 2010_Ciklusprogramban és a 2014_Ciklusprogramban):

(Az egyes célok alatt vastagon szedve a megvalósulás helyzete 2019-ben)

1. Valamennyi fejlesztési koncepcióba/tervbe az önkormányzati törvényben is foglaltak szerint mellérendelt szervezetként be kell vonni a helyi civil szervezeteket **(Önkormányzati határozattal megtörtént)**
2. A környezeti és természeti elemek rombolói ellen a legszigorúbban kel fellépni

(A kamerarendszereknek és a gondos utánajárásnak köszönhetően szinte napi szintűek a feljelentések és rendőrségi eljárások)

3. Az önkormányzat vagyongazdálkodásában a "jó példa mutatása" elvén kell megoldani a környezetvédelmi kérdéseket.

(Az ingatlan eladások esetén nem preferálunk szennyező/zavaró funkciójú fejlesztéseket, a szabályozási tervben inkább GKSz területeket tervezünk GIP helyett)

4. A környezettudatos szemlélet nagyobb szerepét továbbra is kell biztosítani az oktatásban

(Az óvodák vezetői kiválóan teljesítik ezirányú kötelességeiket, az önkormányzat ehhez bőségesen biztosítja a forrásokat)

Környezetvédelem:

1. A felszíni vizek védelmét a szennyvízkezelés teljes megoldásával kell megvalósítani. A veszélyeztető tényezőket fel kell tární és szakhatósági segítséggel megoldást kell találni a haváriák elkerülésére (pl.: záportározó építése).

(Napjainkra Solymár csatornázottsága gyakorlatilag 100% lett, szennyvíztelepünk hazánk egyik legmodernebb telepe. A vízlevezető rendszereket Vis maior támogatásból több helyen helyreállítottuk. Záportározók helyét kijelöltük a Szabályozási Tervben)

2. A közlekedés további átszervezésével a zaj-, rezgés- és levegőterhelést csökkenteni kell (Az agglomerációs településeken – pályázati pénzből - közösen zajtérkép készült.)

(A zajtérképet törvényi előírások szerint felülvizsgáltuk. A szabadtéri égetést betiltottuk. A tömegközlekedést sikeresen fejlesztettük/jük)

3. Az önkormányzati vagyongazdálkodás átszervezésével meg kell oldani a gondos gazda módjára történő területkezelést. A nem hasznosítható/ minimális hasznot hozó területeket értékesíteni kell.

(Az „elfekvő” területek értékesítése megkezdődött. Sikeres árverésekkel a korrupció legkisebb gyanúja nélkül sikert komoly bevételt elérni. A gazdasági területeken megindultak a nem környezetterhelő magánfejlesztések)

4. Az ipartelepítéseknel elő kell segíteni a kitelepülést a belső területekről (IG, GKSz területek)

(A fentiek szerint megkezdődött)

Természetvédelem:

1. A fejlesztési, településrendezési dokumentációk elkészítése során az értékes és védett területek megóvása a tervek elfogadásának elengedhetetlen feltétele kell legyen.

(Szabályozási tervben részletes környezetvédelmi munkarész készült és készül a felülvizsgálat során)

2. A legnagyobb értékű természeti adottságok (pl: Jegenye-völgy, Szél-hegy, Zsíros-hegy/Kerek-hegy, források stb.) kiemelt védelmét meg kell valósítani

(Valamennyi terület (helyi) védettséget kapott)

3. A természeti szépségek bemutatását komplex ökoturisztikai kínálatra fűzve kell megjeleníteni egyben ezzel a turizmust fejleszteni

(Az erről készült koncepciók tervek e ciklus feladatai lesznek)

11. Tájékoztatás, kommunikáció

Az elmúlt másfél évtizedben az egyik leglátványosabb fejlődés a fenti témában valósult meg. Községünk lapja évek óta ingyenesen kerül be közel 4000 háztartásba. 2006-óta a Pilis TV közvetíti a testületi döntéshozatalt, valamint beszámol a község eseményeiről. 2015 óta a solymaronline.hu hírportál naprakész információkkal látja e a lakosságot. Hasonlóan működik a polgármesteri hivatal közösségi oldala.

Az internet fejlődésével célszerű lenne az utóbbi csatornákat fejleszteni. Jelenleg is komoly információáramlás mérhető a nagyobb közösségi oldalakon, célszerű lenne hasonlót kialakítani, mint „hivatalos” de interaktívan működő oldalt.

A média és kommunikációs tevékenység azonban nem olcsó, községünk évente kb. 20 millió (!) Ft-ot költ erre. Ugyanakkor a hírek eljutása azaz eljuttatásának hatékonysága nem ismert: (senki nem tudja hányan nézik a Pilis TV-t, vagy pl. hány lakos olvassa el a község lapját).

A fentiek fényében a kommunikáció költségét és hatékonyságát hosszútávon vizsgálni kell és valószínűleg szükséges lesz a nagyobb eltérés a az internetes felületek felé.

II. ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI TERVEK

1. A település fejlődésének fő irányai

Solymár fejlesztésének fő csapásirányait többé-kevésbé kijelölték az elkészült – elsősorban építési/szabályozási jellegű – dokumentumok (településfejlesztési koncepció, szerkezeti terv). Az elmúlt ciklusok egyik nagy eredménye volt a megelőző fejezetekben már említett teljes Szabályozási Terv és Helyi Építési Szabályzat elfogadása, amelynek felülvizsgálata szinte végleges helyzetet fog teremteni.

Mivel e tervek elég részletes vizsgálatokon és vitákon egyeztetéseken estek át valamint szakmailag is vállalhatók, továbbá igen behatároltak a változtatás lehetőségei (magasabb rendű jog szabályok (OTrT., Környezetvédelmi Tv. OTÉK stb) és a fizikai korlátok (pl.: természeti és jogi határok) a 2010_Ciklusprogram és a 2014_Ciklusprogram kimunkálásakor ezekre kellett építenünk. Ugyanígy építhetünk rájuk következő 5 évben.

1.1. Kiinduló helyzet

Solymár Nagyközség többé-kevésbé elérte a beépülés határait. A **2010_Ciklusprogramban** további 15-25 %-os népességnövekedést prognosztizáltunk 5-6 éven belül.

4 év elteltével ez 5-6%-os növekedés lett, aminek fő oka, hogy a világgazdasági válsággal erősen lecsökkentek az építkezések és az új lakóterületek kialakítása is megtorpant.

A **2014_Ciklusprogramban** úgy fogalmaztunk: *„Mindezzel együtt a folyamatok felgyorsulása várható, hisz a lakóterületeket érintő szabályozási tervek év végére el kell készülnenek, illetve egy részük már el is készült és módosítására nincs szükség”*.

A növekedés az elmúlt ciklusban a vártnak megfelelően beindult. A kormányzati családtámogatási rendszerekkel és a kedvező gazdasági klímával szinte soha nem látott építkezési hullám indult meg. Amennyiben a folyamatok nem lassulnak hamarosan túllépjük a 12 ezres hivatalos lélekszámot és nem lehetetlen a 14 ezer körüli lakosság szám a ciklus végére.

A jelenlegi és várható legfontosabb problémák az alábbiakban sorolhatók fel:

- A népességnövekedés és az egyik épület szűk volta miatt, új óvodai férőhelyek kialakítása továbbra is elengedhetetlen
- Az egyre nagyobb átmenő forgalom kezelésére komoly közlekedésbiztonsági beruházások szükségesek
- A településközpont (Templom tér) túlterheltsége elsősorban a parkolás szempontjából elviselhetetlen lesz

- A lakosság igényei tovább nőnek. Ezen belül egyrészt jobb szolgáltatásokat igényel a lakosság (pl.: burkolt utak, járdák, szakrendelés, programok stb.) másrészt egyre magasabb szintű üzemeltetési szolgáltatásokat.

1.2. Lakónépesség alakulása

A **2014_Ciklusprogramban** megfogalmaztuk: „A fenti beépülési/beköltözési folyamatok alapján Solymár 1-2 évtizeden belül eléri a 14-16 ezres - gyakorlatilag maximális - lakónépességet. Ezt a népességet a rendelkezésre álló köz(szolgáltatási) intézmények - megfelelő fejlesztések esetén - várhatóan még kezelni tudják. Problémaként jelenik meg a fiatalok betelepülése miatt az óvoda helyhiány, aminek már 2006-ban komoly jelei mutatkoztak.”

A 2015-ben életbelépő jogszabályokkal (3 éves kortól fel kell venni az óvodába a gyermekeket) a helyzet egyre nehezebb lett, de még kezelhető.

Lakóterület kialakítása egyrészt ott célszerű (a TSzT szerint)

- ahol ez a folyamat már spontán megindult (Hutweide alsó rész)
- a már meglévő szabályozási területek mentén (pl: György-hegy)
- a célszerűség és meglévő adottságoknak megfelelő helyeken (Krautgarten, Sportpálya környéke)

Ugyanakkor vizsgálendő az is, hogy esetlegesen visszavonhatók a már több mint 7 éve kialakítatlan belterületi lakóövezetek (pl. Krautgarten, Györgyhegy) esetlegesen átalakítható a Barackos terület szerkezete is.

Ipari tevékenységre a külső területeken kell helyeket biztosítani

- Auchan alatti terület (jelenleg GIP=>GKSz)
- Angoltemetővel szemben, a barackos útszéli sávja (GKSz)*
- A téglagyár környéke (magánterület fejlesztési irányairól a jövőben születik tulajdonosi döntés)

*- E területek „belakását” jogi eszközökkel is szükséges támogatni (pl GKSz besorolás visszavonásának „belengetésével”).

III. A BERUHÁZÁSOK ÉS MEGVALÓSÍTÁSI MENETRENDJÜK

1. Beruházási terv

Jelen Ciklusprogram a megelőzőkben részletezett célok és szükségletek mentén az alábbi beruházási terveket tartalmazta:

Tervek 2019-	Konkrét projektek
Útépítések 1.: jelenleg burkolatlan belterületi és lakóövezeti és szabályozott utcák megépítése	Alig utca, Ásvány utca, Bánya utca, Barlang utca, Birs utca, Bocskai köz, Bogár utca, Csősz utca, Dió utca, Egres utca, Eper utca, Erdőalja utca, Hold utca, Katica utca, Körte utca, Kút utca, Major utca, Méhes utca, Mező utca, Mókus utca, Nádas utca, Perem utca, Rét utca, Rövid utca, Strack utca, Szív utca, Szentiváni utca, Szél utca, Szellő utca, Szüret utca, Dr. Tarpay utca, Tölgy utca, (ezen útszakaszok teljes hosszúsága 7101 m)
Útépítések 2.: Szabályozási terv végrehajtás és telekalakítás és közművesítés után burkolható utcák	Avar utca alsó, Béke utca, Kapás utca, Málna utca, Mészégető utca alsó, Széles utca, Tavasz utca, Várhegy utca, (ezen útszakaszok teljes hosszúsága 2936 m) (+ a még ki nem alakult utcák pl. Zápor utca, Krautgarten utcái stb.)
Útfelújítások: Belterületi burkolt, de leromlott állapotú útjaink vagy útszakaszaink	Árok utca, Bocskai utca, Budai Nagy Antal utca, Koppány utca, Párkány utca, Pipacs utca, Vörösmarty utca Szakaszokban: Panoráma utca, Magas utca, Toldi utca
Közbiztonsági fejlesztések	Temetői körforgalom PEMŰ lámpás csomópont Gyalogátkelőhelyek (Posta, Bécsi út) Zebra biztosítások

Művelődési Ház átépítés	Teljes tetőfelújítás és gépészeti átépítés
Óvoda építés	Györgyligeten a tervek szerint
Polgármesteri Hivatal tetőtérbővítés	Fűtésrendszer korszerűsítés, tetőtérbeépítés
Iskola „B” épület felújítás	Kormányzati döntéssel
Zsíroshegyi Turistaház újjáépítés	Pályázati forrás esetén
Sporttelep rehabilitáció	Befektetői együttműködésben

2. Lehetséges megvalósítási menetrend

A megelőző fejezetben taglalt projektek megvalósítására konkrét és pontos menetrendet készíteni több okból nem lehet.

Mivel az elkövetkezendő EU ciklus terveit még nem tudhatjuk, így az uniós társfinanszírozások jövőbeni helyzetét sem ismerjük, tehát nem tudhatjuk pontosan milyen lehetőségeink lesznek külső források bevonására. Ugyanakkor társfinanszírozás híján a legtöbb fejlesztés megvalósulására csak úgy van lehetőség, ha más bevételnöveléssel teremtjük meg forrásait.

Továbbra is fontos, hogy hazai források után is kell néznünk, s ha ezek sem kecsegtetnek sikerrel, vagy egyáltalán nem leszünk jogosultak ilyen projektek megfinanszírozására akkor saját erőből segítségül hívva saját kivitelezőinket, megépítjük beruházásokat.

Mindenképpen első prioritások a már megkezdett fejlesztések, illetve a külső források bevonásával finanszírozható, s konkrét pénzügyi háttérrel rendelkező folyamatok.

Szintén előre sorolandók azok a fejlesztések, amik a lakosság részéről a legnagyobb igények.

Mindezek miatt a legfontosabb beruházások megvalósítás menetrendje az alábbiak szerint képzelhető el:

Útépitések (földutak burkolása)	2020- folyamatosan ¹⁰
Járdaépítések	2020- folyamatosan
Útfelújítások	2020- folyamatosan
Óvoda építés	2021-2022-ben megkezdhető
Szabadidőközpont	befektetőtől függően
Intézmény felújítások/átépítések	
Iskola B épület	Az Állam (NSK) vállalta a teljes projekt megvalósítást. A kivitelezés időpontja azonban továbbra is bizonytalan
Művelődési Ház	Várhatóan saját erőből
Saját főzőkonyha kialakítás	pályázat vagy saját erőből

Járdaépítések lehetséges ütemezése

1.	Vasút utca 1. szakasz	2021
2.	Vasút utca 2. szakasz	2022
3.	Tersztyánszky	2021-2022
4.	Rózsika utca	2021 (műszaki megvalósítás)
5.	György-hegy utca – Munkás u.	2021 (2020 terv)
6.	Majthényi K.	2021

¹⁰ Az útépitések és felújítások prioritási listáját a szabályozási kérdéseken túl a megvalósult csatorna beruházások és vízvezetési lehetőségek is befolyásolják

3. Finanszírozási források

Mint a **2014_Ciklusprogramban** elemeztük: „*Solymár Önkormányzatát a 2014. év végére nem terhelte semmilyen adósságállomány. A megelőző évek adósságának egy része a 2005-2006-ban felvett hosszúlejáratú hitelek állománya, ami évi 45 millió Ft-tal terhelte meg a mindenkori költségvetést. A másik része a Hutweide csatornázási projekthez felvett hitel (141 MFt). A harmadik tétel az Avar és cserje utcákra felvett 91 MFt hitel. Összes hitelünket 2013-2014-ben az önkormányzatok adósságkonszolidációjának keretében átvállalta az állam, így az összesen 380 millió Ft körüli adósságállomány eltűnt.*”

Ugyanakkor az alábbi okok miatt településünk helyzete – ha nem is kedvezőtlen – de a feladatokat, az igényeket és az eddigi eredmények megőrzését figyelembe véve komoly finanszírozási nehézségekkel terhelt volt a megelőző ciklusban.

A finanszírozás az alábbiak miatt volt hiányos, s ezek jó része jelen pillanatban is áll:

- magasak az adóerőhöz kapcsolódó állami elvonások,
- a feladatokhoz képest alacsony és csökkenő (!) a finanszírozás
- a hitelátvállalással elvonták a gépjárműadó 60%-át,
- a Covid-19 pandémia miatt a maradék gépjárműadót is elvonták
- a lakossági igények magasak
- a (beruházási) feladatok megoldása nagy költségekkel jár (építőipari árak meredek emelkedése!)
- a megszerzett „jogok” eredmények nem visszavonhatók és ez nem is cél

Mindez azt jelenti, hogy amennyiben a feladatvállalást az eddigi szinten akarjuk tartani, és nagyívű fejlesztéseket akarunk megvalósítani szükséges a források növelése.

Ennek az alábbi megvalósítási lehetőségek:

- Adók emelése (a testület 2020-ra minimális mértékben megtette)
- Ingatlanok eladása (elindultak az értékesítések)
- Újabb területek gazdasági övezetbe vonása (a szabályozási tervben vizsgálni kell)
- Befektetők bevonása
- A gazdasági övezetek „belakásának” ösztönzése (kidolgozandó a technikája)
- Fejlesztési hitel felvétele (legfeljebb olyan nagyberuházásoknál, amik elengedhetlenné válnak, vagy ingatlan vásárlás esetén)

Az elkövetkezendő öt évben mindezért az Állam vagy az Európai Unió által társfinanszírozott programokon (2021-2027 tervezési ciklus) való sikeres részvétel továbbra is az egyik legfőbb feltétele a nagyberuházási programoknak. A 10-25% önrésszel megvalósuló pályázatokra mindenképpen elő kell teremteni a forrást (akár hitelből is), hiszen ezeknél igen kis kiadással igen nagy értékeket sikerül megteremteni.

Konkrét és pontos finanszírozási tervet természetesen nem lehet készíteni hisz nincs még biztos információnk az alábbi kérdésekről:

- Nem tudjuk mik lesznek az EU 2021-2027 fejlesztési ciklus prioritásai
- Ezért nem láthatjuk a konkrét pályázati lehetőségeket
- Nem lehetünk biztosak a világgazdasági folyamatok stabilitásában (azaz nem tudjuk várható-e a 2009-eshez hasonló recesszió)
- A vírushelyzet alakulása is bizonytalan

Mindezek miatt jelen helyzetben annyit tehetünk, hogy minden lehetséges külső forrásra igyekszünk pályázatot benyújtani, valamint felkaroljuk a külső befektetők elképzeléseit.

Ugyanakkor a legfontosabb fejlesztések finanszírozása vagy előfinanszírozása többé-kevésbé modellezhető. Szinte pontosan ismertek a kötelezettségeink, azaz a megvalósítandó legfontosabb fejlesztések. Számíthatóak a legégetőbb feladatok forrásigényei és ennek (hitelfinanszírozási) idősorai.

A hitelfelvétel mint lehetőség eddig is látókörben volt. A nagyberuházások finanszírozását esetlegesen csak hitelből, vagy részbeni finanszírozás céljából való hitel felvétele mellett lehet megvalósítani

Alább egy rövid elemzés arról, hogy mit jelentene hosszútávon a legnagyobb projektek tisztán hitelből való megfinanszírozása.

A táblázat azzal számol, hogy mi a helyzet akkor, ha hirtelen egy év alatt minden nagy beruházásunkat meg akarjuk valósítani (Óvoda, főzőkonyha építés, művelődési ház átépítés stb.) és kb 10 éves futamidejű hitelfelvétellel.

Az alábbi táblázatokban ezeket foglaljuk össze (Ciklusprogram_2014 adatok alapján módosítva):

Törlesztő részletek számítása az egyes beruházásokra lebontva a beruházásokhoz felvehető hitelösszeg szerint (10 éves futamidővel)												
Hitelcél	Hitelösszeg (ezer Ft)	Az éves törlesztő részletek (millió Ft) BUBOR* + 3% kamattal számítva										
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	összesen
Óvoda építés	400 000	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	480
Főzőkonyha építés	150 000	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	180
Műv.ház felújítás	100 000	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	120
összesen:	650 000	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	780

* - Az BUBOR jelenleg (2020. nyár) 0,6-0,8, hosszú távon 1% körüli rátával számoltuk

A fentiekből jól látszik, hogy az előttünk álló legfontosabb magasépítési nagyberuházások hitelből történő finanszírozása esetén, az elkövetkező években 80 millió forint körüli törlesztési kötelezettség fog fennállni, ami a jelenlegi helyzetünkben könnyen finanszírozható, és várhatóan a kormány-engedély megszerzése sem lesz nehéz, ugyanakkor leköti a saját erős fejlesztési kereteink több mint felét.

IV. Összefoglalás

A fenti fejezetekben vázolt ciklusprogram mint nevében és a jogszabályban is szerepel elsősorban a képviselőtestület 5 éves megbízatásának időszakára szól. Ugyanakkor távlati fejlesztéseket és célokat is tartalmaz, mint ahogy azt a jogszabály is megemlíti.

Általános célunk, hogy Solymár élhető, modern kertvárosias település legyen, ahol a lakosság megtalálja mindazt az életfeltételt, ami manapság a legfejlettebb európai országok hasonló adottságú kisvárosára jellemző. Ugyanakkor kerüljük a túlszűfolttságot, a lakóparkok személytelenségét és a környezetet romboló és csúfító „nehéz” ipart. Egyszerre legyen kulturális pezsgés és sokszínűség, változatos szabadidő eltöltési lehetőségek, „falusias” csendes és nyugodt természeti környezet és XXI. századhoz méltó települési szolgáltatások.

A környezet- és természetvédelmi célok és az országos – szerencsére egyre merevedőnek látszó - előírások teljesen behatárolják a településrendezési eszközökben hosszútávra meghatározható területfelhasználási viszonyokat. Mindez ugyan bekorlátozza a fejlesztés lehetőségeit, de ugyanakkor garancia arra, hogy községünk kertvárosias jellege hosszútávon megmaradjon.

Ezzel Solymár a Budai-hegység és a Pilis-hegység erdeitől, valamint nagy területű szépen művelt földektől körülölelt igazi zöldövezeti falu maradhat.